

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

СЕРЕДА
20
ЛЮТОГО
1957 року
№ 5 (518)
Ціна 20 коп.

Другий семестр розпочався.
З перших днів за роботу!
З усією сумлінністю
за навчання!

СТАРОСТА І ГРУПА

Ж

иття крізь призму юності часто здається веселою, захоплюючою прогулянкою.

Так було і з студентками II групи I курсу біологічного факультету, коли в 1955 році університет гостинно розчинив перед ними свої двері.

Група підбралась на диво жвава і життєрадісна, але сміху і жартів було більше, ніж серйозного ставлення до праці. Чи була дружба? Так, безперечно, але не було принципового ставлення до своїх комсомольських обов'язків, до питань трудової дисципліни. Всі недоліки намагалися уладнати в груповому масштабі на комсомольських летучках. Зберуться, посидять хвилину п'ять, покритикують один одного, посміються. «Ну як, дівчата, не будемо порушувати дисципліну?» — питає комсорг А. Бандурко. «Не будемо», — хором відповідають всі, а через два дні знову якась надзвичайна подія. І знову «п'ятихвилинка», знову бадьоро приймаються рішення, і знову пропуски і шум на лекціях.

«Навіщо виносити сміття з хати», «Свої люди—сочтемся», — говорили студенти II групи. Керуючись цими принципами, й вирішували всі виробничі і комсомольські питання.

Але безтурботній аркадійській ідилії не судилося довго тривати. Між старостою Золенком і всією групою виник конфлікт, який аж ніяк не можна було вирішити силами самої групи. Обидві сторони двилися на речі по-різному, говорили на різних мовах. Вони не могли переконати один одного і в той же час боялися звертатися за допомогою до старших товаришів. Тут короткозору позицію зайняв і деканат, і комсомольське бюро факультету, які вчасно не звернули на це увагу і не вжили необхідних заходів.

Що ж це за конфлікт? Як староста, Золенко повинен був боротися за дисципліну та успішність студентів. І він боровся, але якими методами? Поговорить з Золенком, і ви дізнаєтесь, що він в своїй діяльності «не обмежувався роз'ясненням і нагадуванням завдань», а «влаштував збори», «вимагаючи від студентів беззаперечного виконання закону від А до Я».

В результаті староста тільки настрів проти себе всю групу.

Та і як могло бути інакше, коли Золенко вважає, що в стінах університету студенти можуть бути зв'язані тільки діловими стосунками. «Я ставлюсь до вас як староста, а не як товариш», — говорить він однокурсникам. А тимчасом одне одному не суперечить. Хороший товариш не той, хто покриває недоліки, а хто допомагає їх викоринити. І тут головне не в тому, щоб ставити медантинні вимоги, а в чуйному, уважному ставленні до своїх однокурсників. Адміністративні заходи безперечно необхідні, та вони виконують роль підсумків усієї виховної роботи, яку провадять партійна та комсомольська організації. А Золенко вважає, що на факультеті всі покривають один одного, що комсомольська організація погрузла у багвинні сімейственности.

Як же реагувала група на нетовариське ставлення комсомольця Золенка до своїх однокурсників? Так, «над ним працювали», його переконували, йому роз'яснювали, але Золенко залишався вірний своїм поглядам. Тоді на нього махнули рукою. Висловлювання Золенка на зразок того, що йому «плювати на комсомольські збори», пропускати нова вуха, на грубість відповідали грубістю і прямими образами. Дійшло до того, що студентка Іванова на комсомольських зборах назвала його «шпигуном», а Жукова закликала зробити йому «темну». Хіба це можна вважати правильними методами виховання, хіба це комсомольський підхід до питання?

До яких же наслідків привела така «дружба» в групі?

За минулий семестр в групі 133 години пропусків без поважних причин. Жукова, наприклад, пропустила 38 годин, Бандурко (колишній комсорг групи, а тепер член комсомольського бюро факультету)—20 годин, Кшемінська—16 і т. д.

У 8 групах II курсу за зиму сесію мають заборгованість 12 чоловік, з них 5—студенти другої групи. Це Жукова, Касимова, Капрелян, Люльчак, Іващенко.

Ні, не комсомольська це дружба, не комсомольське ставлення до навчання!

О. ГОНТАР.

До Університету ПІД ЧАС КАНІКУЛ

В АГІТПУНКТИ

Особливо людно буває в агітпункті в передвихідні дні. Після трудового тижня хочеться послухати змістовну лекцію, розумну бесіду, подивитися кінокартину або проглянути свіжі газети та журнали. І тут до послуг виборців—агітпункт. Агітатори завчасно повідомляють виборців про програму вечора, приносять запрошення.

А недавно, 12 лютого, виборці зібралися у великому актовому залі університету на зустріч зі своїм кандидатом у депутати Обласної ради депутатів трудящих доктором біологічних наук, професором С. І. Лебедевим.

Виборці тт. Олійников, Завальська, Данилюк та інші характеризували свого кандидата в депутати як вірного сина Комуністичної партії, видного вченого і закликали виборців віддати свої голоси за кандидатів блоку комуністів і безпартійних.

Потім виступив телло зустрінутий присутніми тов. Лебедев. Зустріч закінчилася концертом, в якому взяли участь студенти ОДУ і консерваторії.

Наш. кор.

ЗУСТРІЧ З МОЛОДИМИ РОБІТНИКАМИ

Цікаво пройшов 11 лютого вечір зустрічі студентів з молоддю суднобудівно-судноремонтного заводу. Вітаючи гостей, член комсомольського бюро університету тов. Черняков розповів про історію Одеського університету, про вчених, роботи яких користуються широкою популярністю, про навчання і відпочинок студентів.

З революційними традиціями свого заводу познайомив присутніх член заводського комітету комсомолу тов. Дубов. Він розповів, що на заводі

ВУЗІВСЬКІ

КИРГИЗЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Цікаво проведено вечір киргизької поезії початкуючих поетів університету. До нього була підготовлена фотовітрина, книжкова виставка творів нинішніх і колишніх членів літературно-творчого гуртка, спеціальні номери стінгазети «Мелодія життя».

На вечорі гуртківці прочитали багато своїх віршів.

«Путь к знаниям».

«СНІГОВА ЛЮДИНА».

У народів, що живуть в Гімалаях та на Памірі, з давніх часів існують легенди про «страшних людей», які живуть високо в горах. До цього питання з наукової точки зору вперше підійшли в Калькутті на засіданні секції Британського географічного товариства в 1915 році.

працює багато учасників Жовтневої революції. В період громадянської війни на заводі готувалася зброя, якою озброювалися робітники і підрозділи молодшої Радянської Армії. Силами робітників, зокрема, тут був побудований бронепозід.

Зараз колектив заводу працює над перетворенням в життя планів VI п'ятирічки. Гідне місце в цій боротьбі належить комсомольцям і молоді. Систематично виконуючи і перевиконуючи виробничі норми виробітку, комсомольці і молодь домагаються зниження собівартості продукції. Багато молодих робітників—раціоналізатори виробництва.

Так, раціоналізаторська пропозиція тов. Бужор дасть заводі економічний ефект в сумі 15000 карб. за рік.

Разом з тим молодь заводу багато уваги приділяє підвищенню своєї освіти. На заводі понад 700 молодих виробничників навчаються в вузах, технікумах, вечірніх школах робітничої молоді.

На вечорі комсомольці і молодь заводу та університету домовилися про зміцнення зв'язків між двома колективами. Формою здійснення цих зв'язків буде обмін досвідом комсомольської роботи, проведення спільних вечорів, організація на заводі читання лекцій і доповідей силами студентів, організація гуртків з історії, літератури тощо.

На закінчення силами студентів і молоді заводу був даний концерт.

В. БОГРЕНЦОВ.

ТОВАРИСЬКИЙ МАТЧ

На протязі трьох днів йшла напружена боротьба між спортсменами двох університетів. В програму традиційної зустрічі входили змагання з восьми видів спорту.

З великим інтересом пройшла гра чоловічих баскетбольних команд. Команда нашого університету зуміла одержати перемогу над дружним колективом кишинівців. Її результат 64:49.

ГАЗЕТИ

Багато наукових експедицій та альпіністів побували на Гімалаях в 1913—1954 рр. Більшість з них висловлює впевненість, що така «людина» справді існує. Як доказ, приводилися фотографії слідів, очевидно, дуже великої двоногої істоти.

В 1954 році на Гімалаї піднімалася спеціальна англійська експедиція, керівник якої пізніше написав книгу, присвячену цьому питанню. В книзі автор висловив переконання в тому, що «снігова людина» існує.

Багато радянських вчених вважають, що існування подібної «людина» на Гімалаях та Памірі можливе, і вона, очевидно, являє собою

Слабшими виявилися наші дівчата-баскетболістки. Вони програли з рахунком 45:26.

Виступи з спортивної та художньої гімнастики показали, що у спортсменів нашого університету поряд з певними успіхами є ще ряд істотних недоліків. Нижче своїх можливостей виступали й кишинівці. Наші спортсмени набрали 826,15 бала, кишинівці—714,27 бала. Серед учасників змагань з спортивної гімнастики найбільш підготовленими виявилися студентки біологічного факультету Ганна Кожем'якіна, яка виступала за програмою майстрів і Ніна Суга, а також студентка Кишинівського університету В. Скворцова.

В змаганнях з художньої гімнастики з великою перевагою виступали кишинівці, які набрали 573,24 бала, наші ж спортсмени—509,6 бала. Хороша техніка виконання, вдала композиція вправ забезпечили успіх команді. Добрих результатів добилися студентки Кишинівського університету Кононова (за програмою майстрів) і Коркіна (з першого розряду). Добре виконувала вправи студентка Одеського університету Константінова (за програмою майстрів).

Обидві команди погано виконували вправи по стрибках.

Ця зустріч ще більше зміцнила дружбу між спортсменами двох братніх республік.

І. Д. КАПУСТІН, голова спортклубу.

ЗАХИСТ ДИСЕРТАЦІЙ

7 лютого на засіданні ради фізико-математичного факультету відбувся захист дисертації Є. Д. Селівановим на тему: «Деякі питання горіння двофазної системи краплі та пару».

Робота була виконана на кафедрі загальної та молекулярної фізики. Дістала схвалення в ряді спеціальних інститутів Москви.

Є. Д. Селіванову одноголосно присуджено ступінь кандидата фізико-математичних наук.

ПОВІДОМЛЯЮТЬ

перехідний тип від людиноподібної мавпи до людини.

«Ленинградский университет».

ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

У Львівському державному університеті ім. Івана Франка створюється кабінет мистецтвознавства. Завдання кабінету полягає в організації цікавих лекцій з історії мистецтв, виставок живопису, культпоходів у музеї, театри тощо. В кабінеті відкривається виставка картин художника Г. Леонова.

«За радянську науку».

Розпочалася педагогічна практика

Розпочалася педагогічна практика на філологічному, історичному, географічному, фізико-математичному та біологічному факультетах.

Кафедра педагогіки та психології провела нараду факультетських керівників, на яких факультети були розподілені між школами. Були також розв'язані важливі організаційні питання.

Прошли конференції на всіх факультетах. На них студенти познайомилися з завданнями педагогічної практики, методикою, колом обов'язків практикантів, документацією.

На відміну від минулих років частина студентів проходить педагогічну практику в сільських школах. Одна з груп студентів філологічного факультету вийжджає в Ананівський район, де під керівництвом І. М. Дузя і В. О. Котова буде проходити педагогічну практику. Цей досвід повинен дати позитивні наслідки.

В педагогічну практику активно включилися факультетські керівники, методисти, працівники кафедри психології та педагогіки.

Професор Д. Г. ЕЛЬКІН.

„ГІГАНТ ПУШКІН, НАЙБІЛЬША ГОРДІСТЬ НАША

І НАЙПОВНІШИЙ ПРОЯВ ДУХОВНИХ СИЛ РОСІЇ, А ПОРЯД З НИМ ЧАРІВНИК ГЛІНКА...“

М. ГОРЬКИЙ

Будинок О. С. Пушкіна в Одесі

ЮВІЛЕЙНА ПУШКІНЬСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

З 8 по 10 лютого в Одеському Будинку вчених проходила IV об'єднана конференція пушкінознавців Одеси і Кишинєва. Традиція проведення щорічних конференцій встановилася з 1954 року. Конференції ці організовуються Пушкінською комісією Одеського Будинку вчених і Пушкінською комісією Інституту мови і літератури молдавського філіалу АН СРСР в Кишинєві, які займаються вивченням питань південного періоду життя і творчості Пушкіна, зв'язками його поезії з українською і молдавською літературами.

В роботі конференції цього року, крім пушкінознавців Одеси і Кишинєва, брали участь пушкінознавці Москви, Чернівців, Дрогобича, Ворошиловограда.

Всього було прочитано 21 доповідь. Активне обговорення викликала доповідь доцента А. В. Недавідського (Одеса) «Про створення словника одеських і кишинівських знайомих Пушкіна».

Зв'язкам творчості Пушкіна з фольклором присвятили свої доповіді професор Р. М. Волков (Чернівці) «Народність і реалізм балад Пушкіна» і професор В. М. Сидельников (Москва) «Пушкін і фольклор».

Загальним питанням про творчість Пушкіна були присвячені доповіді професора С. Я. Борового (Одеса) «До питання про економічні погляди Пушкіна», доцента П. А. Мезенцева (Кишинів) «Поєма Пушкіна «Мідний вершник», Т. П. Афанасьєва (Одеса) «Плеханов про Пушкіна».

Цікаві бібліографічні доповіді зробили кандидати філологічних наук Є. М. Черницький (Дрогобич) «Радянське пушкінознавство за 90 років» і С. Я. Вортман (Одеса) «Вивчення одеського року життя і творчості Пушкіна».

Про зв'язки з молдавською літературою говорили в своїх доповідях

кишинівські пушкінознавці: доцент А. Т. Борщ «Гаданий автор молдавської переробки пушкінської «Метели» (1854 р.), доцент І. К. Вартічан «Молдавські письменники про Пушкіна», кандидат історичних наук Л. Н. Оганян «Нові архівні матеріали про Кірджалі», Г. Ф. Богач «Молдавська лексика в творчості Пушкіна». Тематично близькою до цих доповідей була доповідь Р. М. Розенберг «Цигани» Пушкіна і «Алеко» Рахманінова.

Вперше взяли участь в роботі конференції аспіранти П. Ф. Фоля «Південний період життя Пушкіна в радянській прозі» і Н. К. Сопрун «Пушкін і Орест Сомов».

Всі, хто брав участь в обговоренні роботи конференції, відзначили її велике значення в науковому житті нашого міста.

Популярність Пушкінської комісії росте з року в рік. Це видно не лише по кількості доповідачів, але й по кількості відвідувачів засідань конференції.

Завдання учасників комісії — широко пропагувати діяльність комісії серед студентів і викладачів шкіл. А вже до цього часу студенти університету і педагогічного інституту не стали активними учасниками комісії.

До наступної конференції, яка відбудеться в 1958 році в Кишинєві, ми повинні прийти з ще кращими результатами роботи Пушкінської комісії. Намічається розпочати роботу в плані розшуків нових матеріалів про життя Пушкіна одеського часу. Для цього потрібно буде багато попрацювати в архівах, музеях, бібліотеках. Тільки великий інтерес до діла і молодий запал, які необхідні для таких розшукачів, і які, безперечно, є у наших студентів, допоможуть плідно вирішити це завдання.

Н. СОПРУН.

ВІКТОРИНА

„ПУШКІН В ОДЕСІ“

1. Відомо, що в Одесі бували великий російський поет О. С. Пушкін і великий польський поет Адам Міцкевич. Чи зустрічалися вони в нашому місті?
2. Коли приїхав Пушкін до Одеси? Назвіть рік, місяць, число.
3. Назвіть прізвища декабристів, з якими зустрічався поет в Одесі.
4. Відомо, що будинок нинішнього Палацу піонерів колись належав графу Воронцову, в канцелярії якого працював О. С. Пушкін. Чи бував в цьому будинку поет?
5. Де розташований будинок колишньої канцелярії, в якій працював Пушкін?
6. Як і де описує тодішню Одесу О. С. Пушкін?
7. Над якими великими творами працював Пушкін в Одесі?
8. Коли він залишив наше місто?
9. Коли споруджено пам'ятник Пушкіну в Одесі? Хто автор проекту пам'ятника? Хто вилив бюст поета?
10. Хто автори відомої картини «Пушкін на березі Чорного моря»?
11. Кому належать ці рядки:
Тот дом, где Пушкин жил,
творил,
Стервятник вражий
разорил?
12. Назвіть 3 великі твори радянської художньої літератури, в яких іде мова про життя Пушкіна в Одесі?

крейдою: «Пана Ампера нема дома, приходьте сьогодні ввечері».

Через годину вчений повернувся, але, побачивши цей напис, прийняв себе за відвідувача і знову пішов, щоб повернутися ввечері.

РЕСПУБЛІКАНСЬКЕ СЕРЦЕ

Спіноза часто грав у шахи з ван-Слінком, господарем будинку, де він мешкав. Одного разу Слінк звернувся до нього з питанням:

— Чому, коли я програю, то хвилююсь, а ви — ні? Хіба ви так байдужі до гри?

— Зовсім ні, — відповів Спіноза. — Але хто б з нас не програв, якийсь король одержить мат, а це радує моє республіканське серце.

ВЕЛИКИЙ РОСІЙСЬКИЙ КОМПОЗИТОР

(ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТІ М. І. ГЛІНКИ)

Дрімучий, непрохідний ліс. Жаклива тиша... стогін завірюхи... Сюди, не занесених снігом дорогах, привів костромський селянин Іван Сусанін ворожий загін польського короля. Вороги, ошалілі приреченістю, вбивають Сусаніна. Об моральну стійкість російської людини розбиваються підступні задуми ворога.

Опера Михайла Івановича Глінки «Іван Сусанін» була вперше поставлена 27 листопада 1836 року, і з того часу понад 120 років не сходять з сцени всіх театрів світу.

Основна ідея опери — героїчна боротьба російського народу з іноземними загарбниками за свою свободу і незалежність. Епіграфом до неї могли б бути рядки з думи Рилєєва:

Предателя мнили во мне вы

Их нет и не будет на русской земле,
В ней каждый отчизну с младенчества любит
И душу изменой своєю не погубит.

Вперше в історії російської музики Глінка з великою силою показав на сцені народ. В образі Сусаніна була вся Росія, її характер, стійкість, весь її духовний устрій. В заключній частині опери звучить геніальний натхненно-побідоносний хор «Слався».

Постановкою цієї опери вперше відкриті величезні невідомі творчі можливості, які вказали шлях послідовним поколінням композиторів.

Опера «Іван Сусанін» поклала початок реалістичному напрямку блискучого життя російської оперної класики.

«В галузі мистецтва, в творчості серця, російський народ виявив дивовижну силу, — писав М. Горький, — створивши при наявності жакливих умов прекрасну літературу, чудовий живопис і оригінальну музику, якою захоплюється весь світ. Замкнуті були уста народу, зв'язані крила душі, але серце його народило десятки великих художників слова, звуків, фарб».

Гігант Пушкін, найбільша гордість наша і самий повний прояв духовних сил Росії, а поряд з ним чарівник Глінка...

Обидва великі родоначальники художньої творчості створили нову мову: Пушкін — в поезії, Глінка — в музиці.

Композитор незмінно шукав правду в звуках, чуїно прислухався, жадібно тягнувся до народних мелодій. Через все його життя яскравію ниткою пройшли ним самим сказані

слова: «Творимо не ми, творить народ, ми лише записуємо і аранжуємо». Але Глінка не запозичав пісні, не наслідував їм. Глибоко зрозумівши народну музику, він дав повну свободу своїй творчості. Музика Глінки настільки проста і досконала, що її неможливо відрізнити від народного мотиву чи танцю.

Чудесна музика й іншої опери Глінки «Руслан і Людмила». Стрілка, сонячна і радісна увертюра опери, багаті і повні гумору характеристики дійових осіб. Багатиристка поета, висока моральна чистота, цілеспрямованість життєвих дерзань Руслана з великою майстерністю музикально співставляються з образами боягуза та хвастуна Фарлафа і розпещеного хана Ротміра, тастично підкреслюється потворність карла Чорномора.

Музика опери «Руслан і Людмила» — це цілий мир казкових і реальних образів, розкритих Глінкою з великою силою. Фантастика опери наповнена життєвим змістом, Глибко народні образи відважного Руслана, вішого співця Баяна та інших.

Особливе місце займає створена Глінкою фантазія для симфонічного оркестру «Камаринська». Тут композитор досяг дивовижної динамічності, цілеспрямованості, симфонічного розвитку.

Великий основоположник російської класичної музики, Михайло Іванович Глінка — родоначальник російської вокальної школи. Більше 90 романсів і вісень написав композитор. Серед них шедеври: «Я помню чудное мгновенье», «Не пой, красавице, при мне», «Не искушай», «Бомбень», «Жаворонок», «Попутная песнь» та інші.

Великий російський композитор жив і творив у важкий час николаївської реакції, що душила все живе і оригінальне. Народ, у якого він черпав життєдайні сили, і для якого творив, не міг почути і оцінити його, великосвітським же колам чужою була народна музика.

Помер Михайло Іванович Глінка 15 лютого 1857 р., а через 28 років, у 1885 році, на його батьківщині, в м. Смоленську, по всенародній підписі великому композиторові був поставлений пам'ятник, на якому викарбовані слова: «Глінке — Росія».

Безсмертні творіння Глінки. Багато поколінь композиторів черпають в його творчості силу і натхнення, знову і знову повертаючись до вивчення його геніальної спадщини.

Б. КАЦМАН.

Заступник редактора
М. М. КОПИЛЕНКО.

НА ДОЗВІЛІ

ВЕСЕЛА СУМІШ

ГОЛОВА СТАРША

Англійський король Карл II, побачивши одного разу на вулиці Лондона чоловіка з чорною бородою і зовсім сивою головою, запитав у нього про причину цього.

— Та дуже просто, — відповів той, — голова на двадцять років старша від бороди.

ЧОГО ВІН ВАРТИЙ

Гуляючи по набережній Темзи, великий шотландський поет Бернс став свідком врятування одного багача, який упав у воду. Якийсь бідняк, ризикуючи власним життям, врятував його, витягнувши на берег, але в нагороду за це дістав тільки мідну монету.

Присутні перехожі, обурені невдячністю багатія, хотіли були знову

кинути його в ріку, але тут втрутився Бернс.

— Залиште його, — сказав поет, — йому самому краще відомо, чого він вартий.

«ЗА ЗВИЧКОЮ»

Копіє шотландський абат Даміан взявся перелетіти з Единбурга у Францію на крилах, зроблених із пташиного пір'я. Зібрався народ. Абат не полетів, а звалився з даху на купу сміття.

Однак він легко викрутився і «довів», що у невдачі не винен. Виявляється, серед орлиних пер у крила чомусь потрапили і курячі. Орлині пера тягли абата вгору, а курячі, за звичкою, потягнули його в сміття.

НЕМА ДОМА

Французький фізик Ампер, виходячи з дому, написав у себе на дверях